ప్రేమికులు

- బి.ఎస్.రాములు

నెలలు గడిచాయి. నిర్మల అన్న శ్రీనివాస్ వ్యాపారం మూల బడింది. రాజకీయాలే అతనికి సర్వస్వమయ్యాయి. నిర్మల వదిన పురమాయింపుల్తో తన ఇంట్లోనే పని మనిషిలా అయిపోయింది. నిర్మలను చూస్తుంటే దేవక్క మనస్సు తరుక్కుపోతోంది.

వియ్యపురాలైన సక్కుబాయి ఇంటికి వెళ్ళింది దేవక్క. నిర్మల గురించి అయ్యో పాపం అని సానుభూతిగా అంది దేవక్క.

''ఎందుకు పాపం అనాలె వదినే? చేసిన పాపం ఉత్తగనే పోతాదో. మమ్ముల ముంచె, మందిని ముంచె, కులాన్ని ముంచె, కుల సంగాన్ని ముంచె. అందర్ని ముంచి తానొక్కడు మీదికి తేల్తె - ఆ గోస తాకదా? నా ఉసురు తగులదా'' అంది సక్కుబాయి ఈసడింపుగా.

''తండ్రి పాపం చేస్తే బిడ్డ ఏం చేసిందో. పోయినోడు పాయె. ఉన్న గోసంతా ఆ పిల్లకేనాయె. మంచిగ బతికినప్పుడు కానకపోయిరి. ఇప్పుడు రెండో సంబంధం ఎవలు దొరుకుతరు?''

''ఆడు నన్ను ముండ మోపిచ్చినట్టు వాని బిడ్డ ముండ మోసింది'' అంటూ గతమంతా తవ్వింది సక్కుబాయి.

తన పెనిమిటీ, నారాయణ సేటూ ఒక కాడనే బట్టలు వేసేవాళ్ళు. చేనేత సహకార సంగం కోసం ఇద్దరు కలిసే తిరిగిన్రు. తన పెనిమిటిని సంగంలో నెగలనీయలేదు. తన పెనిమిటి నేత కార్మికుడుగానే పోయాడు. వీడు ముంచిన రందితోనే పోయిండు. ''ఇంత దివాలైనా ఇప్పుడు కూడా మా కన్నా మంచిగనే బతకుతున్నారు. అయ్యో అనుడేంది? ఆ పిల్లకేమైన నీలుగుడు తక్కువుండెనా? అది ఎన్నడన్న నన్ను చిన్నీ అని పిలిసిందా!''

''అవన్ని కాంతయ్య, సావిత్రి మరిసినా నువు మాత్రం మరువలేదో వదినే. మన కండ్ల ముంగట పెరిగిన పిల్ల గోస అన్పిస్తంది'' అంటూ బాధపడింది దేవక్క.

●●●

''రాధ వచ్చిన్నించి అరుణ మూడీగా ఉంటోంది'' బెడ్‌మీద వెల్లకిలా పడుకొని లతకేసి చూస్తూ అన్నాడు విక్రాంత్.

''వాళ్ళ నాన్న ఏదో అన్నాడట. ఈ మధ్య అరవింద్ కూడా మూడీ అయి మతిమరుపు ఎక్కువైపోయింది'' అంది లత ఏదో ఫెమినిస్టు పుస్తకం తిరగేస్తూ.

''నీవు అనవసరంగా అరవింద్‌కు కొత్త సమస్యలు సృష్టిస్తున్నావనిపిస్తోంది. రాధను నువ్వు మళ్ళీ తన జీవితంలోకి తీసుకు రాకపోతే అతను అరుణను పెళ్ళి చేసుకొని ఉండేవాడు. ఇప్పుడు అరుణను చేసుకోవాలో, రాధను చేసుకోవాలో తేల్చుకోలేక సతమతమవుతున్నాడు'' అన్నాడు విక్రాంత్.

''సమస్య ఇంత క్లిష్టమవుతుందనుకోలేదండి. పరస్పరం ప్రేమించుకున్నారు కాబట్టి అరవింద్ రాధలకు ఒక్కటి కావడానికి జీవితంలో మరో అవకాశం ఇచ్చిందనే అనుకున్నాను.''

లత అమాయకత్వానికి జాలిపడ్తూ నవ్వాడు విక్రాంత్.

''సమస్య నీకు అంత సరళ రేఖలా కనపడుతోందా? ఇంత జరిగాక కూడా నీకు సమస్య అర్థం కాలేదన్న మాట. జీవితమంటే పాత సిన్మా ముగింపు అనుకున్నావా? నీ సంప్రదాయ ఊహాత్మక ఆదర్శాల దృష్టి అలాగే ఉందన్నమాట. ఇక ఫెమినిజం చదివి ఏం నేర్చుకున్నట్టు?''

''అంటే అరుణను చేసుకొంటాడంటారా?''

''ఇప్పుడది సాధ్యం అనుకోను. కాని నువ్వు రాధను సన్నిహితం చేసేసరికి అదే సానుభూతికి అర్హమైన నిర్మల కూడా అతనికి గుర్తొచ్చింది. రాధ రావడంవల్ల అరవింద్‌కు నిర్మల కొత్త ప్రాబ్లం అయింది.''

''అంటే ఇప్పుడు నిర్మలను చేసుకొంటాడంటారా?''

''అది కూడా చెప్పలేం. నువ్వు రాధను అతని నెత్తిన రుద్దకపోయి ఉంటే ఖచ్చితంగా అరుణనే పెళ్ళి చేసుకొని ఉండేవాడు. అసలు అతని జీవితంతో ఆటలాడుకుంటున్నది రాధో, నిర్మలో, అరుణో, విధో కాదు. నీవు.''

లత తల గిర్రున తిరిగిపోయింది. ''ఏమిటి మీరనేది?'' అంటూ పక్కమీంచి అకస్మాత్తుగా లేచి కూర్చుంది.

''ఆలోచిస్తే నీకే అర్థమవుతుంది. నిర్మల పెళ్ళయిపోయి, రాధ పెళ్ళి సెటిలయ్యాక నిన్ను చేసుకొందామనుకున్న అరవింద్‌కు ఆపాటికే నువ్వు అలిగి నన్ను చేసుకొని అప్పుడూ సమస్య సృష్టించావు. సకాలంలో గమనించి కాపాడకపోతే అరవింద్ ధర్మపురి గోదావరిలో ఆ రోజే చనిపోయి వుండేవాడు - నీ వల్ల. నన్ను చేసుకొని నువ్వు రాధ తనను మభ్యపెట్టిందని అరవింద్ తిట్టుకొని బాధపడే స్థితి తెచ్చావు. పైపైన చూసే వారికి అరవింద్ కష్టాలకు రాధే కారణంగా కనపడుతుంది. కాని ఆ కష్టాలన్నీ నీ వల్ల వచ్చినవే. ఇప్పుడూ అలాగే చేశావు. లతా! గతాన్ని గతంలో లాగే వర్తమానంలో పరిష్కరిం

జరిగిన కథ

మెడిసిన్ చదువుతున్న అరవింద్ ప్రేమను హోదాల మధ్య తేడాతో రాధ నిరాకరిస్తుంది. అరవింద్ బెంగపడి పోతుంటాడు. కానీ తనను ప్రేమిస్తున్న మరదలు సావిత్రిని కాదనడానికి కారణం కూడా ఇదేనేమో అనుకుంటాడు. మిత్రులు విక్రాంత్, లతలు చేసిన బోధతో సావిత్రి మీద మనసు మళ్ళుతుంది అరవింద్‌కి. ఆమెని అరవింద్ తమ్ముడు ఆనంద్‌కి ఇచ్చి చేయాలనుకుంటారు పెద్దలు. ఇంట్లో అందరూ అరవింద్‌కి పెళ్ళి చేయాలనే ప్రయత్నాలలో ఉంటారు. తమ కులం కాకపోయినా తమలో కలిసిపోయిన అరుణకీ అరవింద్‌కీ ముడివేయాలని నిర్ణయిస్తారు.

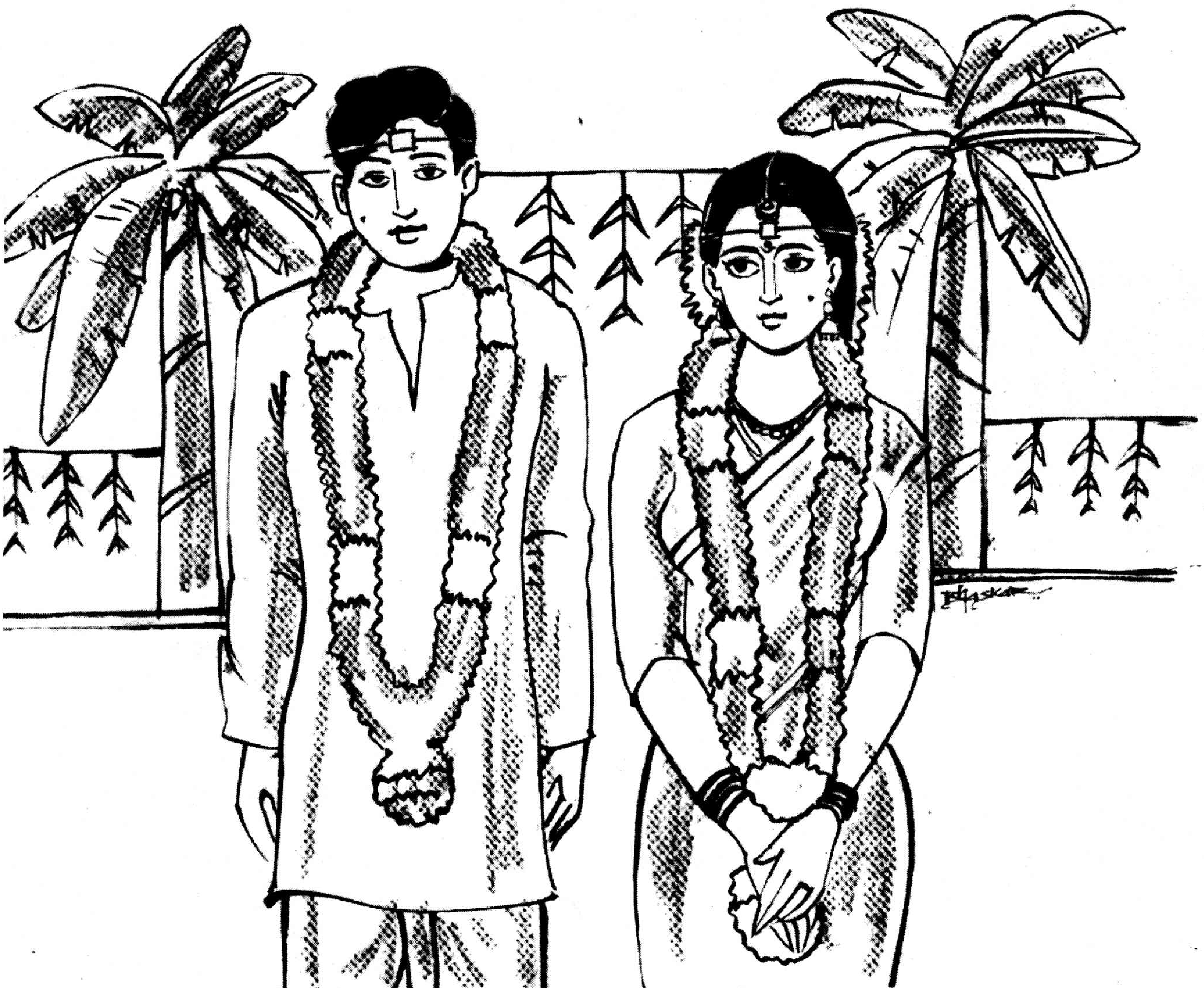

చడం సాధ్యం కాదు. ఇది గమనించలేదు నువ్వు.''

లత ఆలోచిస్తున్న కొద్దీ తానెంత పెద్ద పొరపాటు చేసిందీ తెల్సి రాసాగింది. నిర్మలను, రాధను చూసి అలిగి అరుణ తనలాగే మరొకర్ని ప్రేమిస్తే ... అర విండ్ ఏమైపోతాడో.

''అరవింద్! నాకు తెలియకుండానే నీ జీవితం లో ఎంత చిచ్చుపెట్టాను'' అంటూ తలబాదు కుంది లత. అరవింద్ ఈ సమస్య పరిష్కరించుకో లేక ఆత్మహత్య చేసుకోడు గదా అని వణికిపోయింది లత.

''అరవింద్ గురించి నాకు భయంగా ఉందండి. ఇప్పుడేం చేద్దామంటారు?''

''ప్రస్తుతం మనం చేయగలిగిందేమీ లేదు. కాని ఒకటి తోస్తోంది. ముందు రాధను సొంతంగా ప్రాక్టీసు ప్రారంభించమని చెప్పు. అప్పుడు అరవింద్‌కు ఆలో చించుకోవడానికి కాస్త వీలు చిక్కుతుంది.''

''అప్పుడు ఎవర్ని చేసుకొంటాడంటారు?''

''ఇప్పుడే ఎలా చెప్పగలం? కాలమే నిర్ణయిస్తుం ది. రాధ దూరంగా ఉంటే అతని మనస్సు నుంచి నిర్మల కూడా దూరమై అరుణనే చేసుకోవచ్చు. ఈలోగా అరుణ నీలాగా అలిగి మరొకర్ని ప్రేమిస్తే నిర్మలను చేసుకోవచ్చు. ఎలా చెప్పగలం?'' అన్నాడు విక్రాంత్. ''నాకు నిద్ర వస్తోంది'' అంటూ ఒరి గాడు.

ఒకటి చేయబోతే మరొకటి అయిందేమిటి? అనుకుంటూ తల పట్టుకు కూర్చుంది లత. ఎప్పు డు నిద్ర పట్టేసిందో.

అనవసరంగా అరవింద్ జీవితంలో ప్రవేశించా నని బాధతో రాధ ఆత్మహత్య చేసుకొంది. ఎటూ తేల్చుకోలేక అదే సమయంలో అరవింద్ ఆత్మహత్య చేసుకొన్నాడు. అరుణ బిగ్గరగా ఏడుస్తోంది.

లత నిద్రనించి అకస్మాత్తుగా లేచింది. అదంతా కల అని అర్థం అయ్యేటప్పటికీ లత కాళ్ళు చేతులు వణుకుతున్నాయి.

''ఏమండీ, ఏమండీ'' అంటూ ఎంత పిలిచినా నిద్ర లేవలేదు విక్రాంత్. నైటీతో బయటకు నడిచిం ది లత. మరో బెడ్‌రూంలో రాధ పాపను పొదుపు కొని హాయిగా నిద్రపోతోంది. కాస్త గుండె దడ తగ్గింది. ఫోన్ రింగ్ చేసింది లత.

''హలో! డ్రాక్టర్ లతను మాట్లాడుతున్నాను. డా. అరవింద్ గారున్నారా?''

''నమస్కారం మేడమ్. నిర్మల మేడం నిద్ర మాత్రలు మింగింది. డాక్టర్‌గారు బిజీలో ఉన్నారు. పిలవమంటారా?''

''వద్దు'' అంటూ ఫోన్ పెట్టేసి ఏడుస్తూ

తెలుగులో సోనాలి

'ప్రేమ' అనేది ఎవర్‌గ్రీన్ సబ్జెక్ట్. ప్రేమ చుట్టూ దాదాపు అన్ని సినిమా కథలూ తిరిగి చివరికి 'శుభమ్' కార్డుకి చేరుతాయి. ప్రేమ కథా కమామిషులతో ఇప్పటికి ఎన్ని సినిమాలు వచ్చాయో! ఇప్పుడు తాజాగా ప్రముఖ నటి వైజయింతి మాల కొడుకు ప్రవీణ్ హీరోగా, రుచిత, సోనాలీ బింద్రే హీరోయిన్లుగా, కొత్త దర్శకుడు ప్రభు దర్శకత్వం వహిస్తున్న 'ప్రేమ ఘర్షణ' అనే సినిమా సెట్‌లోకి వెళుతోంది. దీన్లో అర్జున్ సరసన సొనాలీ బింద్రే, ప్రవీణ్ సరసన రుచిత నటిస్తున్నారు. సెక్సీభామ సోనాలీకి తెలుగులో ఇది తొలి సినిమా.

కూర్చుంది లత. కర్తవ్యం గుర్తొచ్చి గబగబా డ్రెస్సు మార్చుకుంది. అలికిడికి రాధ లేచింది. రాధ కూతుర్ని లత కూతురు దగ్గరికి నిద్రలోనే ఎత్తుకెళ్ళి పడుకోబెట్టింది. నిర్మలను బతికించుకోవాలని ఆతృత. కారు వేగం అందుకుంది.

రాత్రంతా కంటిమీద కునుకు లేదు. ఉదయం పదింటికి నిర్మలకు ప్రాణాపాయం తప్పిందని ఊపిరి పీల్చారు డాక్టర్లు. నిర్మల అన్న శ్రీనివాస ఆందోళన తగ్గింది. మూడో రోజు నిర్మలకు అబార్షన్ చేసినట్టు డాక్టర్లు రాధ, లత, తమకు తప్ప అరవింద్‌కు కూడా తెలియనీయలేదు.

ఆపుకోలేని కోరికవల్ల బతుకు ఎంత చిత్రంగా మలుపు తిరుగుతుంది అనుకుంది రాధ. అరవింద్ పైకి అప్పుడప్పుడు తనకూ మనస్సు మళ్ళిన విషయం గుర్తొచ్చి ఒళ్ళు జలదరించింది. నిర్మల రహస్యం ఎన్నాళ్ళు ఆగుతుందో తెలియదు. తెలిస్తే సమాజం ఆమెను చూసే చూపే మారుతుంది.

తన భవిష్యత్తేమిటో ఇక నిర్ణయించుకోక తప్పదనుకుంది రాధ. తనకు డబ్బు మీది వ్యామోహం భర్త చనిపోయాక పూర్తిగా చచ్చిపోయింది. డబ్బు మీద, ధనవంతుల మీద ఒక రకమైన ఏవగింపు కూడా కలుగుతోంది. కమర్షియల్ టాక్స్ డిపార్టుమెంటులో పని చేసి నాన్న కూడబెట్టిందంతా ప్రజల్ని దోచిన అవినీతి సొమ్మే కదా అని స్టేట్స్ నుండి ఇండియా వచ్చాక జ్ఞానోదయం అయింది. అరవింద్‌కు దూరంగా ఉండాలి. తన బతుకు తాను బతకాలి. పేదలకు సేవ చేయాలి అనుకుంది.

నెల తర్వాత రాధ సిరిసిల్లలో సొంతంగా క్లినిక్ ప్రారంభించింది. కొంతకాలం తోడుకోసం నిర్మలను రమ్మంది. నిర్మల సంతోషంగా సరేనంది. రాధ తండ్రి సత్తయ్య దిల్‌సుఖ్‌నగర్‌లో సొంతింట్లో క్లినిక్ ప్రారంభించుకొమ్మని ఎంత పోరినా రాధ ససేమిరా అంది. రాధ ఊహాత్మక ఆదర్శాల్తో పిచ్చిపని చేస్తోందన్నాడు సత్తయ్య. ''ఔను నాన్నా! నేను నిజంగా పిచ్చిదాన్నే'' అంది రాధ.

కన్సల్టేషన్ పీజు అయిదు రూపాయలే కావడంతో సిరిసిల్లతో పాటు చుట్టుపక్కల ప్రాంతాల్లో రాధమ్మ డాక్టరు పేరు కొద్ది రోజుల్లోనే బాగా పాకిపోయింది. ప్రతి బుధవారం గైనకాలజిస్టు లత, చిల్డ్రన్ స్పెషలిస్టు అరుణ సిరిసిల్లలో రాధ క్లినిక్‌కు విజిటింగ్ డాక్టర్లుగా వెళ్తున్నారు. అయిదు రూపాయలకే స్పెషలిస్టులు చూడ్డం ప్రజలకొక ఆశ్చర్యకరమైన విషయమైంది. ఆ తరువాత అలవాటైంది. ప్రతి బుధవారం ముగ్గురు స్నేహితురాళ్ళకు తీరిక సమయాల్లో కాలేజీ అమ్మాయిల్లా భలే ఆనందంగా గడిచిపోతోంది.

అరుణతో ''నువ్వు మేజర్‌వి. మైనారిటీ వయస్సు తీరిన దానివి. ఇంకా మీ డాడీకి భయపడ్తూ అరవింద్‌కు నీ ప్రేమ గురించి చెప్పకుండా ఇంకెంత కాలం ఉంటావు? మేమంతా ఉండగా, ఇండియన్ మెడికల్ అసోసియేషన్ ఉండగా నీకేం భయం! నువ్వు ఊ అను. పెళ్ళి మేం జరిపిస్తాం'' అన్నారు లత, రాధ.

అరుణ ఒక నిర్ణయానికొచ్చి సరేనంది. కరీంనగర్‌లో శ్రీ రాజరాజేశ్వర కళ్యాణ మండపం లో డాక్టర్ అరవింద్, డా. అరుణల పెళ్ళి విక్రాంత్ పట్టుబట్టి బాజాభజంత్రీలు లేకుండా మీటింగ్ పెళ్ళి పద్ధతిలో జరిపించాడు. అరుణ తరపు బంధువుల్లో అరుణ తల్లి, మేనమామ, తమ్ముడు, చిన్నమ్మ, కొందరు స్నేహితులు తప్ప బంధువులు పెద్దగా రాలేదు.

ఇదే స్థాయి సంబంధం వెతికి చేయాలంటే పది లక్షల కట్నమైనా ఇవ్వాల్సి వచ్చేది. వాటితోపాటు రెండు లక్షల పెళ్ళి ఖర్చులు మిగిల్చిన ఈ పెళ్ళికి అరుణ తండ్రిగానీ, తండ్రి తరపు బంధువులుగానీ రాకపోవడం కులాహంకారం రూపంలో స్వార్థాన్ని దాచిపెట్టడం తప్ప మరేమీ కాదు అని పెళ్ళిలో విక్రాంత్ కాస్త గట్టిగానే ఉపన్యాసం దంచాడు. ''తన ఆస్తిలోంచి పన్నెండు లక్షల రూపాయలు కూతురు పేరిట బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేస్తే తప్ప అరుణను నా కూతురు అని తండ్రి ఆమె ఇంటికి రాకపోకలు సాగించే నైతిక హక్కు లేదు'' అని విక్రాంత్ తెగేసి చేసిన హెచ్చరిక అరుణ తల్లికి మింగుడు పడలేదు.

తన భార్య నోటితో అది విన్న అరుణ తండ్రి వీడెవడయ్యా బాబూ! ఆవలిస్తే పేగులు లెక్క పెట్టడంతోపాటు అంతరంగాన్ని పసిగట్టేశాడు! ఇలా బెట్టుగా తప్పించుకొని ఏడాది తర్వాత రాకపోకలు సాగించుకుంటే పరువుకు పరువూ, పైసలకు పైసలూ మిగుల్తాయనుకుంటే వీడు రెండూ లేకుండా దుమ్ము దులిపాడని పళ్ళు కొరికాడు తండ్రి దయాకర్‌రావు.

●●●

''ఆధునిక వైద్యంలో కొన్ని అపోహలు'' అనే అంశంపై సిరిసిల్లలో రాధ ఏర్పాటు చేసిన సెమినార్ ప్రజల్ని, మేధావుల్ని బాగా ఆకర్షించింది. ఇప్పుడు చేస్తున్న గర్భసంచి, అల్సర్ వగైరా ఆపరేషన్లు తొంభై శాతం పైగా అనవసరమైనవే అని, డాక్టర్లు తమ సంపాదన కోసం ప్రజల్లో ఆపరేషన్ల క్రేజ్ పెంచుతున్నారని, డాక్టర్లు రాసే మందుల్లో సగానికి పైగా మెడికల్ షాపుల్లో తన వాటాగా పెరిగే లాభాల కోసమేనని, తక్కువ మందులు రాసే డాక్టరే గొప్ప డాక్టరని, ఏ రోగాలు ఎలా కొద్దిపాటి జాగ్రత్తలతో ఎలా మందులు లేకుండానే నయమవుతాయో చెప్పిన విషయాలు ప్రజల్ని బాగా ఆకర్షించాయి.

సంపాదన కోసమే వలస వచ్చిన డాక్టర్లకు రాధ పెద్ద సమస్య అయి కూర్చుంది. పేషెంట్లుగా వస్తున్న పేదల్ని, వారి పిల్లల్ని, వారి స్థితిగతులు చూస్తుంటే నిర్మలకు వారిపట్ల సానుభూతి పెరుగుతోంది. పవర్‌లూం కార్మికుల్ని, వారి కుటుంబ సభ్యుల్ని చూస్తుంటే తన రక్త సంబంధీకులే అన్నంతగా బాధపడుతోంది.

ఇక నీతో సంసారం చేయను. నా బతుకు నేను బతుకుతానని లత వదిన అయిలమ్మ తన పిల్లల్ని తీసుకొని ఆడపడుచు డాక్టర్ లత ఇంటికి చేరింది.

''ఆ అటెండర్ ఉద్యోగానికి లీవు పెట్టి మీ అన్నను ఇక్కడ మెడికల్ షాపు పెట్టుకోమనరాదూ! ఇక్కడ అతనికి సోషల్ మొబిలిటీ, సోషల్ స్టేటస్

పెరిగి మన భయంతో కాస్త మారుతాడేమో'' అని లతకు సూచించాడు విక్రాంత్.

ఆరు నెలల తర్వాత విక్రాంత్ మాటే వాస్తవమైంది.

సంపాదన, ప్రజల్లో గుర్తింపు పెరుగుతున్న కొద్దీ అరవింద్ ఆలోచనలు మారసాగాయి. అరుణతో ఆ ఇంట్లో వంటల తీరే మారిపోయింది. సావిత్రి బీడీలు చేయడం మానేసింది. బట్టలు నేసినప్పుడు ముసలివాళ్ళలా ఎండుకుపోయి ఉన్న దేవక్క, చంద్రయ్య, బీడీలు చేసిన సక్కుబాయి పదేళ్ళు వయస్సు పైబడితే అందుకు భిన్నంగా పదేళ్ళ వయస్సు తగ్గినట్టుగా ఆరోగ్యంతో, ఆత్మ విశ్వాసంతో అందంగా, పుష్టిగా నిగనిగలాడుతున్నారు. అరవింద్ తమ్ముడు ఆనంద్ అచ్చం రాజకీయ నాయకుడిలా మారిపోయాడు.

పేదరికం కారణంగా తెగిపోయిన బంధుత్వాలన్నీ ఇప్పుడు పచ్చగా చిగురించాయి. డాక్టర్ అరవింద్, డాక్టర్ విక్రాంత్ లెక్చరర్ తమకు ఎలా దగ్గరి బంధువో చిలవలు పలవలుగా చెప్పుకొని ఎక్కడెక్కడి వాళ్ళో తమ చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళలో పరపతి పెంచుకుంటున్నారు. వాళ్ళ తరఫున వచ్చే పేషంట్లకు కన్సెషన్స్ ఇవ్వడంతో అటు బంధుత్వమూ, ఇటు వ్యవహారమూ రెండూ కలగల్సిపోయాయి. మూడు నెలలకోసారి డాక్టర్ల బృందంతో ఉచిత వైద్య శిబిరం నిర్వహించడం అరవింద్ కార్యక్రమాల్లో ఒకటైంది. ప్రయివేటు స్కూళ్ళు, కాలేజీల వాళ్ళు తమ ఫంక్షన్స్‌కి డాక్టర్ అరవింద్‌ని, డాక్టర్ అరుణని ముఖ్య అతిథిగా పిలుస్తున్నారు. బిజీ అయిపోయిన డాక్టర్ అరుణ మూడో ఏడు పడ్డంతోనే తన కొడుకుని నర్సరీకి బడికి పంపాలనుకుంది. దేవక్క గొడవ చేసింది. మాకెలా పొద్దుపోవాలని. అరుణ తన ఆలోచన విరమించుకుంది.

విక్రాంత్‌కు మంచి సోషియాలజిస్టుగా జాతీయ స్థాయిలో గుర్తింపు పెరుగుతోంది. విక్రాంత్ తల్లి సక్కుబాయి మునిసిపల్ కౌన్సిలర్‌గా పోటీ చేసిగెలిచింది. ఆమెగెలుపులో డాక్టర్ అరవింద్, విక్రాంత్, సావిత్రి, ఆనంద్, శ్రీనివాస్, దేవక్క, చంద్రయ్య, నిర్మల, తదితర బంధుమిత్రుల ప్రతిష్ఠ ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా ఎంతో బాగా ఉపకరించింది. సక్కుబాయి తన జీవితంలో ఏనాడూ కలలోనైనా ఊహించని విధంగా కౌన్సిలర్ కావడం, మునిసిపల్ వైస్ ఛైర్‌పర్సన్ కావడం ఆమె ఆత్మవిశ్వాసాన్ని పెంచింది. కోరుట్ల, జగిత్యాల, సిరిసిల్ల, ఆర్మూర్, మెట్‌పల్లి, తదితర ఊళ్ళల్లో మునిసిపల్ ఛైర్‌పర్సన్లుగానో, వైస్ ఛైర్‌పర్సన్‌లు గానో, కౌన్సిలర్లు గానో, సర్పంచులు గానో, బీడీ కార్మికురాళ్ళో, మాజీ బీడీ కార్మికురాళ్ళో ఎన్నిక కావడంతో వాళ్ళంతా ఒక బృందం అయిపోయారు. కొడుకు విక్రాంత్, కోడలు లత, అల్లుడు ఆనంద్, అరవింద్‌తో పాటు శ్రీనివాస వల్ల సక్కుబాయి ఆ మహిళా ప్రతినిధుల బృందానికి పెద్దమ్మయిపోయింది. నాయకురాలైపోయింది.

''అరే అరవింద్! నువ్వూ నేనూ ఫెమినిస్టులను పెళ్ళి చేసుకొంటే మన కుటుంబాలు ఇలా అభివృద్ధి అయ్యేవా? లేదా మనం మన స్వార్థం, మన సుఖాల కోసం సిటీలో స్థిరపడినా మన కుటుంబాలు, మన బంధువులు, ఇలా వానతో నీటిమట్టం అంతటా పెరిగినట్టు పెరగడం సాధ్యమయ్యేదా! కాకపోతే మనం వ్యక్తిగతంగా ఎవరికీ నీడనివ్వని తాడి చెట్టులా ఇంకా ఎదిగి ఉండేవాళ్ళమేమో, మన పిల్లలు మన బంధువుల్తో సంబంధాలు కోల్పోయి, మన సంపాదన, సోషల్ స్టేటస్‌తో క్రీమీ లేయర్ ఎలైట్ క్లాసుగా పచ్చి స్వార్థపరులుగా మారే క్రమం మొదలయ్యేది. ఏమంటావు?'' అంటూ అడిగాడు విక్రాంత్.

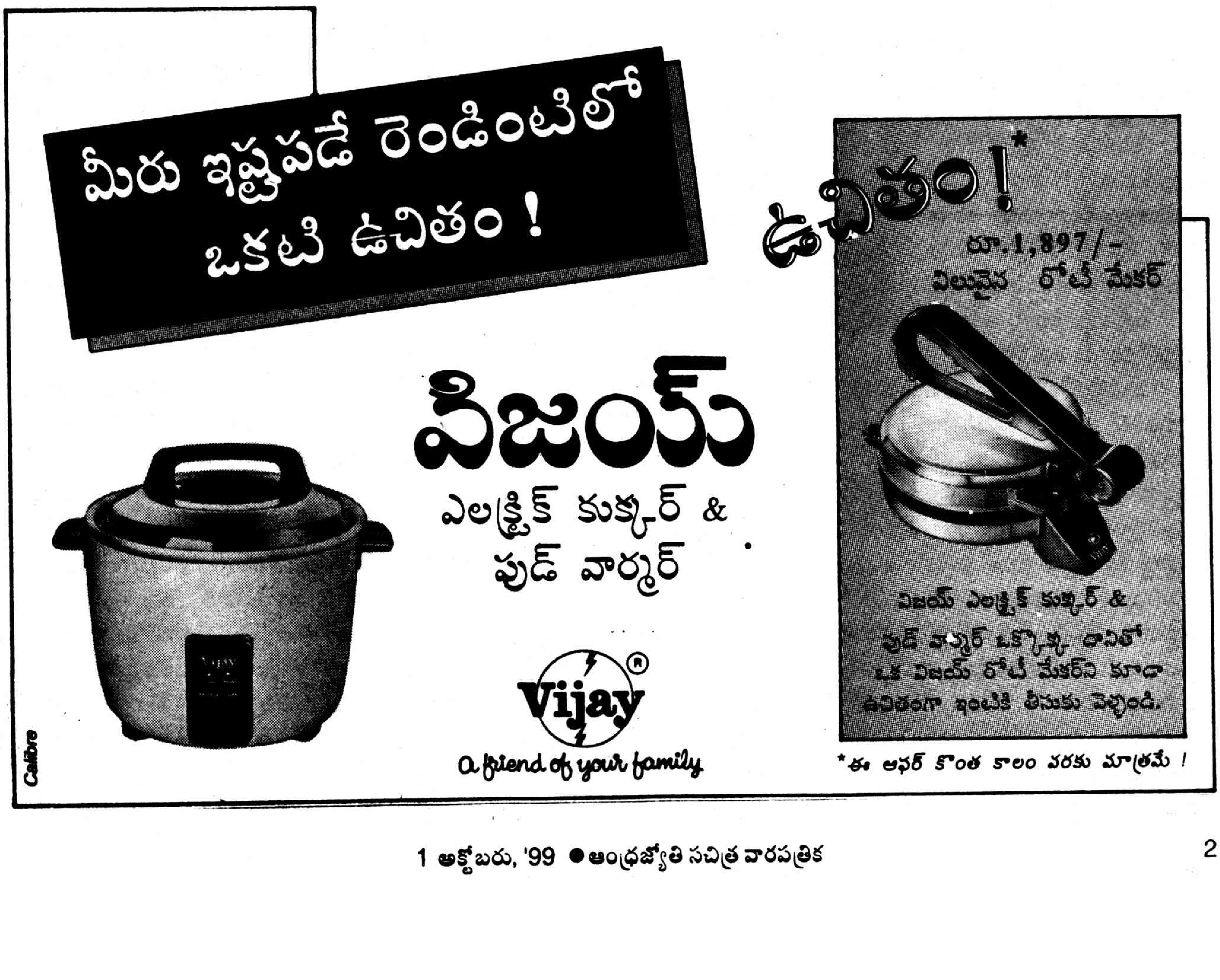

ఊపేస్తున్న మీనా

'ఏమిటండీ! ఈ మధ్య తెలుగులో కనిపించడం తగ్గిందేం?' అని ఏ హీరోయిన్‌ని అయినా అడిగితే, 'వేరే భాషల్లో చాలా బిజీ. డేట్స్ కుదరటం లేదు. అంతే' అని అంటుండటం పరిపాటి. పలుభాషా చిత్రాల్లో నటించేందుకు హీరోలకన్నా హీరోయిన్లకే ఛాన్సులెక్కువ మరి. ప్రస్తుతం మీనా కూడా ఆ కోవలోకే చేరిపోయింది. తెలుగులో ప్రస్తుతం బాలకృష్ణతో 'క్రిష్ణబాబు'లో నటిస్తోంది. కానీ తమిళ, మళయాళం సినిమాలలో యమగా ఊపేస్తోందిట. తమిళంలో నాలుగు, మళయాళంలో మరో సినిమా రెడీ అవుతోందిట. సో తెలుగులో కంటే మీనాకి ఇతర భాషల్లోనే గిరాకీ బాగున్నట్టుంది.

''పైగా ఇక్కడ ఉన్న గుర్తింపు గౌరవం, ప్రేమ సిటీలో ఎందుకుంటుంది? అక్కడ మనం మన సమాజానికి చేసే మేలంటూ ఏముంటుంది?'' అని గొంతు కలిపాడు అరవింద్.

అప్పుడే ఇంట్లోకి వచ్చిన డాక్టర్ లత నవ్వుతూ అడిగింది. ''బావా బామ్మరుదులు చాలా రోజుల తర్వాత ఏదో తీరికగా చర్చిస్తున్నారు.''

అరవింద్ జరిగిన చర్చ చెప్పాడు. లత నవ్వుతూ అంది.

''అయితే మీకు ఫెమినిజం మీద ఇంకా కోపం పోలేదన్నమాట! అసలు ఇదంతా ఫెమినిజం వల్లే సాధ్యపడింది. ఫెమినిజం వల్లే స్త్రీలను సమానంగా గౌరవిస్తున్నారు. ఫెమినిజం వల్లే మహిళలకు మూడో వంతు అన్ని రంగాల్లో రిజర్వేషన్లు ఏర్పడ్డాయి. ఈ రిజర్వేషన్ల వల్లే అత్తమ్మలాంటి వాళ్ళు ఎందరో స్త్రీలు గెలిచారు. ఎస్సీ, బీసి, ఎస్టీల వారీగా మహిళలకు రిజర్వేషన్లు లేకపోయి ఉంటే అత్తమ్మ లాంటి వారు గెలిచేవారా? ఏ ఓసీ స్త్రీలో గెలిచి ఉండేవాళ్ళు. నేనూ, రాధా, అరుణా ఫెమినిస్టులం కాదని ఎందుకనుకున్నారు? మీకు ఎదురు తిరగకుండా వినయంగా సంసారాలు చేస్తున్నందుకా?''

''అది కాదు లతా!'' అంటూ విక్రాంత్ ఏదో చెప్పబోయాడు. లత విన్పించుకోలేదు.

''మీ దృష్టిలో పీడిత వర్గ, పీడిత కుల, రూరల్ దృక్పథంతో పని చేసే ఫెమినిస్టులు ఫెమినిస్టులు కారా? మీ దృష్టిలో లూజ్ క్యారెక్టర్ ఉంటేనే ఫెమినిస్టులా? లేక ఆర్గనైజ్డ్ ఓసీ క్యాస్ట్ ఎలైట్ ఫెమినిస్టులే ఫెమినిస్టులనుకుంటున్నారా? అంటే మీలోనూ ఆర్గనైజ్డ్ ఓసీ ఎలైట్ లూజ్ క్యారెక్టర్ ఫెమినిస్టులే ఫెమినిస్టులనే దృక్పథం హాంగోవర్ కొనసాగుతోందన్నమాట. మేన్‌స్ట్రీం మీడియా మీపై కూడా ఎంత ప్రభావం వేస్తుంది?'' అంటూ డాక్టర్ లత ఉపన్యాసం ఇచ్చింది.

విక్రాంత్, అరవింద్‌లు ఆ వాగ్ధాటికి అవాక్కయ్యారు. ఈమె తన కోడలేనా అని కొత్తగా ఆశ్చర్యపోయింది సక్కుబాయి. మెచ్చుకోలుగా చూసి అంది ''ఈసారి ఎమ్మెల్లేగా పోటీ చేయి కోడలా! ఎస్సీల్లో ఇంత తెలివి ఉన్నప్పుడు రిజర్వేషన్ సీట్లో పోటీ ఎందుకు చేయద్దు?''

''నాకా ఉద్దేశం లేదు అత్తమ్మా! ఒక వేళ పోటీ చేసినా ఎస్సీ రిజర్వేషన్‌లో ఎందుకు పోటీ చేస్తాను. నేను బీసిల ఇంటి కోడల్ని. చేస్తే బీసిల రిజర్వేషన్ కోటాలో పోటీ చేస్తాను లేదా జనరల్ ఉమెన్ రిజర్వేషన్‌లో పోటీచేయాలి, ఎస్సీ రిజర్వేషన్ మాత్రం మా ఎస్సీలకే అందాలి.''

''ఆ మాటకొస్తే నేను పోటి చేయాలనుకోవడం తప్పా? అన్నాడు అరవింద్. ''విక్రాంత్! నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?''

''నా అభిప్రాయం కన్నా డా. రాం మనోహర్ లోహియా నలభై ఏళ్ళ కింద చెప్పిన మాట చెప్తాను. 1956లోనే చాలా మీటింగుల్లో ఏం చెప్పాడంటే అయిదారేళ్ళలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో బిసిలు అధికారం చేపడ్తారని అన్నాడు. కావాలంటే తెలుగు అకాడమీ తెలుగు అనువాదం చేసి అచ్చేసిన అతని ప్రసంగాల సంపుటాల్ని చదవండి.''

''ఏంటీ! 1956లో ఆ మాట అన్నాడా? ఏం చూసి అన్నాడు. ఎందుకు అలా జరుగలేదు?'' అని ప్రశ్నలు కురిపించాడు అరవింద్. ''ఇప్పటికైనా కనుచూపు మేరలో లేని బిసిల అధికారం గురించి నలభై ఏళ్ళకిందే ఎందుకు ఊహించాడు?''

''మొన్న ఢిల్లీలో ఓ నేషనల్ సెమినార్ జరిగింది. క్యాస్టు క్లాసు జండర్ అన్ డెవలప్డ్ రీజియన్స్ అండ్ పొలిటికల్ పవర్‌మీద మూడు రోజులు జరిగిన సెమినార్‌లో అద్భుతమైన విషయాలు ప్రెజెంట్ చేశారు. నా పేపర్లో మన ఈ సమస్య గురించి చర్చించాను'' అంటూ వివరించాడు విక్రాంత్.

''ప్రాథమిక సెకండరీ విద్యకు మొదటి ప్రణాళికలో ప్రతిపాదించిన బడ్జెటుతో పల్లెల్నించి మొదటితరం అక్షరాస్యులు కొత్తగా ఏర్పడడం మొదలైంది. పారిశ్రామిక అభివృద్ధిలో బిసిల చొరవ పెరిగింది. దాన్ని చూసి రామమనోహర్ మన రాష్ట్రంలో బిసిలు త్వరలో అధికారంలోకి వస్తారని అన్నాడు. తాలూకా కేంద్రాల్ని విద్యా కేంద్రాలుగా, పరిశ్రమల అభివృద్ధి కేంద్రాలుగా వికేంద్రీకృత అభివృద్ధి విధానం అమలు జరిగి ఉంటే లోహియా కల నిజమయ్యేది. కాని అలా జరుగలేదు. పరిశ్రమలు, విద్యా కేంద్రాలు కొన్ని సిటీ పరిసర ప్రాంతాల్లో కేంద్రీకృతమయ్యాయి. నెహ్రూ హయాంలో భిలాయ్, రూర్కెలా, నాగార్జునసాగర్ వంటి కేంద్రీకృత భారీ పరిశ్రమల్ని, భారీ ప్రాజెక్టుల్ని చేపట్టారు. వాటికి కావాల్సిన స్కిల్‌గానీ, పెట్టుబడిగానీ, బీసిల స్థోమతకు మించినవి. అందువల్ల దాన్ని అందుకోలేకపోయారు. భారీ ప్రాజెక్టులవల్ల భూములున్న భూస్వామ్య, వ్యవసాయ కులాల వాళ్ళ పంట, రాబడి, స్థోమత పెరిగి వాళ్ళే తిరిగి రాజకీయ నాయకులుగా పైస్థాయి అధికారులుగా, పారిశ్రామిక వేత్తలుగా రూపాంతరం చెంది అభివృద్ధి చెందారు. భారీ ప్రాజెక్టులు భారీ పరిశ్రమల వల్ల ఎస్సీ, బీసి, ఎస్టీలు కార్మికులుగా మారిపోవాల్సి వచ్చింది. ఎందుకంటే వాళ్ళ వద్ద సరైన సర్‌ప్లస్‌గానీ, పెట్టుబడిగానీ, వ్యవసాయ భూములుగానీ చాలా తక్కువ. చైనాలో జరిగినట్టు వికేంద్రీకృత అభివృద్ధి జరిగి వుంటే బీసిలు, ఎస్సీలే అన్ని రంగాల్లో తమ వాటా తాము పొందేవారు.'' అది ఇతరుల పరమైంది అంటూ తన సెమినార్ పత్రం సారాంశం వివరించాడు విక్రాంత్.

''ఇంతకూ నన్ను పోటీచేయమంటావా? వద్దంటావా? ఇప్పుడు బీసిల టైం వచ్చిందా?'' ఉత్సుకతతో అడిగాడు అరవింద్.

''అలా ఒక్క మాటలో చెప్పడం కష్టం అరవింద్. బీసిల స్వయంకృతాపరాధం వారిని పట్టి పీడిస్తున్నది. ఈ మాట బహిరంగంగా అంటే బీసిలు నన్ను తిడ్తారు. కాని వాస్తవం అదే. ఉదాహరణకు నారాయణ సేటు చేనేత సహకార సంఘంలో చురుకుగా పని చేసి దాన్నే ముంచి వుంటే స్వంత కులస్తులను ముంచి పైకి వచ్చాడు. దాంతో అతన్ని అతని కులస్తులే నిరాకరించారు. దాంతో అతను వ్యాపారానికి పరిమితమయ్యాడు. ఇలా మొదటితరంలో ఎదిగిన బీసిలు రేపటి పిల్లకన్నా ఇవాళ్టి గుడ్డు నయం

అని పగలగొట్టుకొని తిన్నారు. దాంతో వాళ్ళు ఎదగ లేదు. రెండో తరంలో అందరూ రాజకీయాలంటే నీచంగా చూసి ఉద్యోగాల్లో, వ్యాపారాల్లో భద్రత వెతుక్కున్నారు. అట్లా రెండో తరంలో నష్టపోయా రు. మొదటితరం ఎలైట్ సెక్షన్‌గా మారడంవల్ల మూడో తరం నష్టపోయింది. ఉదాహరణకు నారా యణ సేటు నిర్మలను చేసికొమ్మని, నీ చదువుకయ్యే ఖర్చు నేనే పెడ్తానని ఇంటర్ అప్పుడు, నీ లాంగ్‌టర్మ్ కోచింగ్ అప్పుడు అని వుంటే నువ్విలా నారాయణ సేటు అల్లుడివై ఉంటే అతడు చేసిన పాపం పరి హారమై, అతని పెట్టుబడి, ప్రతిష్ఠ, స్థోమత నీకు పెట్టుబడి అయి నువ్వు ఈ పాటికే ఎమ్మెల్లే అయి ఉండేవాడివి. అప్పుడు మీ బావమరిది శ్రీనివాస్ ఏ కార్పొరేషన్‌లోనో, దేవస్థానంలో ఛైర్మెనో, మెంబరో అయి వుండేవాడు. ఆ కుటుంబం ఇప్పటిలా దివా ళా తీసి పతనమై ఉండేది కాదు. అది జరగకపోవడం వల్ల మనం తిరిగి మళ్ళీ కొత్తగా ప్రారంభించాల్సిన స్థితిలో పడిపోయాము'' అన్నాడు విక్రాంత్.

''ఇంత అవగాహన ఉన్న నువ్వు పోటీ చేయడమే మంచిది అనిపిస్తుంది గనక ఇప్పుడు నువ్వు ఉద్యోగం చేయాల్సిన అవసరం కూడా లేదు'' అన్నాడు అర విండ్.

విక్రాంత్ నవ్వాడు. ఎద్దున్నోనికి బుద్ధుండదు. బుద్ధున్నోనికి ఎద్దుండదు అనే సామెత వినలేదా? సామాజిక శాస్త్రాలు తెలియడం వేరు, రాజకీయాలు చేయడం వేరు. మొదటిది థీరీ. ఎవరైనా నేర్చుకో వచ్చు. రెండోది ప్రాక్టీసు. ప్రాక్టీసులోనే మన సత్తా తెలుస్తుంది. బాగా తెల్సిన వాళ్ళే నాయకులుగా ఎన్ని కయ్యే సమర్థత సాధించుకొని ఉంటే తత్వవేత్తలు, మేధావులు, రాజనీతి శాస్త్రజ్ఞులే నాయకులై ఉండే వారు.''

''అరవింద్! మీ మామయ్య దయాకర్‌రావు అరుణ పెళ్ళికోసం ఇవ్వాల్సిన కట్నం, పెళ్ళి ఖర్చు కల్సి పన్నెండు లక్షలు అని విక్రాంత్ అప్పుడు అన్నా డు గదా! ఈ ఆరేళ్ళలో బ్యాంకు వడ్డీ ప్రకారమే అది ఇరవై నాలుగు లక్షలవుతాయి. ఎలక్షన్ల ఖర్చులకు పనికొస్తాయి'' అంటూ నవ్వింది లత.

''ఆ మాటంటే రేపే అతని పోస్టుమార్టం కెళ్ళా ల్సి వస్తుంది మీరు. ఉరేసుకు ఛస్తడు'' అంటూ నవ్వాడు విక్రాంత్.

''లెక్క లెక్కనే. ఇష్టమైతే ఇంటికాడ బుక్కె డంత తినుమను కాని లెక్క లెక్కనే అని అడుగేం దోయి అల్లుడా'' అంది సక్కుబాయి.

''నేనేదో నవ్వులాట కన్నాను అత్తమ్మా! ఇలా కూతురికివ్వాల్సిన 24 లక్షలు అతని వద్ద సర్‌ప్లస్‌గా

'హిట్' కోసం శ్రీకాంత్ ప్రయాస

'నాకో హిట్ సినిమా కావాలి' అంటున్నాడు యువ బిజీ నటుడు శ్రీకాంత్. తాజాగా 'పిల్ల నచ్చింది' అనే సినిమాలో సంఘవి హీరోయిన్‌గా, శ్రీకాంత్ హీరోగా, ఇ.వి.వి. డైరెక్షన్‌లో వచ్చింది. ఈ సినిమాలో తెలుగు లోని కమెడీ ఆర్టిస్టులందరూ ఉన్నారుట. తనకు ఈ సినిమా మంచి హిట్ ఇస్తుందని ఆశ వ్యక్తం చేస్తు న్నాడు. చూసిన వాళ్ళు ఏం అంటున్నారో తెలుసుకోవా లని ప్రయత్నిస్తున్నారట ప్రొడ్యూసరు.

మిగిలిపోయే సరికి ఇప్పుడాయన ఆ పైసల్తో బీసిని కాదని తను టికెట్ తెచ్చుకుంటున్నాడు. రేపు గెలు స్తాడు. ఇలా మన త్యాగాలవల్ల వాళ్ళ సర్‌ప్లస్ పెరిగి తిరిగి మన మీదే పెత్తనం చెలాయిస్తారన్నదే నా బాధ'' అంది లత.

అలా చర్చ ముగిసింది. అయితే నీళ్ళెవరూ ఊహించని విధంగా రాధ ఎన్నికల్లో టికెట్ సంపా దించిందని తెల్సి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. రిటై ర్డు కమర్షియల్ టాక్స్ డిప్యూటీ కమీషనర్ సత్తయ్య ముప్పయ్యేళ్ళ పరిచయాల్తో పావులు కదిలించి సాధించి పెట్టాడు.

''విక్రాంత్! తాలూకా కేంద్రంలో మనం బలం గా ఉంటేనే సరిపోదు. రాజధాని కేంద్రంలో కూడా మనదంటూ ఒక లాబీ ఉంటేనే అన్నిటా ఎదగడం సాధ్యం'' అన్నాడు అరవింద్.

''నిజమే'' అన్నాడు విక్రాంత్.

అరవింద్, లత, విక్రాంత్, నిర్మల, అరుణ, సక్కుబాయి తదితరులందరి సహకారంతో రాధ ఎమ్మెల్యేగా నాలుగు వేల ఓట్ల మెజారిటీతో గెలి చింది. అరుణ తండ్రి దయాసాగర్‌రావు నిజామా బాద్ జిల్లాలో ఓడిపోయాడు. అరుణ మొత్తంగా డీలా పడిపోయింది. ఇల్లు తప్ప ఉన్న ఆస్తులన్నీ కరిగిపోయాయి.

''అరుణా! మన భావాలు గెలిచాయి. మీ నాన్న ఓడినందుకు నాకూ బాధగానే ఉంది. కానీ ఓడిపోవ డమే చారిత్రక అవసరం. ఓడిపోకపోతే అతన్ని సర్ ప్లస్, పెత్తనం పెరిగి ఉండేది'' అనునయంగా అంది లత.

''లతా! ఎంత అన్యాయంగా మాట్లాడుతు న్నావు. నాకు ఆ బాధ కన్నా నువ్వన్నమాటే కష్టంగా ఉంది'' విషాదంగా అంది అరుణ.

''సారీ అరుణా! నిన్ను బాధ పెట్టాలని కాదు'' అని ఓదార్చింది లత. అరవింద్ ఎంత ఓదార్చినా కాదని ఒంట్లో బాగాలేదని పిల్లల్ని తీసుకొని నిజా మాబాద్ వెళ్ళిపోయింది అరుణ.

ఎమ్మెల్యేగా గెలిచిన రాధ జీవితాన్ని కూడా గెలు చుకుంది. క్లాసుమేటూ, డైవోర్సీ అయిన డాక్టర్ రాజేశ్వర్‌తో రాధ పెళ్ళి అరవింద్ పెళ్ళి కన్నా ఘనం గా జరిగింది.

''నిర్మలా! నీ పెళ్ళెప్పుడో!'' నవ్వుతూ అడి గింది లత.

''నాకు రాధక్కలా నాన్న లేడు గదా - దారి చూపడానికి'' అని నవ్వింది నిర్మల. ఆ నవ్వులో విషాదం పొర. మళ్ళీ తనే అంది.

''నాన్న నన్ను ఆనంద్ బావకిచ్చినా నా బతుకిలా అయ్యేది కాదు.''

''నిర్మలా! గతం ఎప్పుడూ తిరిగిరాదు. గతాన్ని తలచుకొని ఏడ్చి లాభం లేదు. గతాన్ని ద్వేషించి లాభం లేదు. ప్రస్తుతం ఏం చేయాలో గతం తాలూ కు అనుభవాల్తో వర్తమానంలో నిలబడి వాస్తవికంగా ఆలోచించి గెలుచుకోవడమే జీవితం. ఇంకొన్నాళ్ళు పోతే నీ కూతురే పెళ్ళికెదిగొట్టుంది. ఏం సాధించినా ఇంకో రెండు మూడేళ్ళలోనే సాధించుకోవాలి'' అంది లత.

''నేను ఎన్ని కష్టాలు పడితే, ఎన్ని ఓర్చుకుంటే కాంతయ్య పేరుకచ్చిండో ఎరికేనా? ఇప్పుడు నువ్వు సుకపడవడ్డివి. అందరం సుఖపడ్డెని. రేపు నిర్మల ఎవర్నైనా చేసుకుంటే ఆ పిల్లకు వచ్చినోడు సరిగా చూస్తడో లేదో. మొగోల్లకు లేని బాధ్యత ఆడోల్లకే ఉన్న బాధ్యత ఇది. చేసుకోవద్దంటలేను గనీ అన్నీ ఆలోచించుకో'' అంది సక్కుబాయి.